

הרה"ק רבי שמחה בונם מפרשיסחא זי"ע תקכ"ז יב' אלול תקפ"ז

וביקש הרב המגיד ממנו שימסור שלשה ר"כ לאשתו, באומרו כי היא כמעט גוועת מרעב, והרה"ק הבטיח לו על הדבר הזה, ויהי כי בא הרה"ק הנ"ל לוואדיסלאב בחצי הלילה ונזכר דבר השליחות אשר קיבל על עצמו, והלך בעצמו אל מעון הרב המגיד ודפק בחלון הבית, ושם שכבה נערה בת הרב המגיד אשר היתה חולה על שתי רגליה זה כמה שנים, ויען כי לא יכלה הנערה בעצמה לילך ולפתוח את הדלת, פתחה את החלון להקורא אליה, ונתן לה הרה"ק הנ"ל את השלשה ר"כ, ואמר לה שזה אביה שלח מדרכו,

וכאשר פנה משם אמר להנערה "זיי געזונד (תהיי בריאה)", ותיכף הרגישה הנערה כח חדש ובריאות בגופה וברגליה, ולאשר מאד היה ברצונה לילך ולבשר את אמה מהשלושה ר"כ שהשיגה מאביה נסתה להניף רגליה ולפסוח כדרכה תמיד אל מיטת אמה, אבל מה גדלה שמחתה כי כח חדש ברגליה לילך כאחד האדם, ותרץ לבשר לאמה שתי הבשורות ביחד ואת כל הנעשה, אז החליטה אשת המגיד כי זה האיש פלא, היה בטח אליהו הנביא זל"ט, כי לפי דעתה איש אין בכל הארץ אשר יוכל לפעול בדיבור פיו לרפא חולה מוחלט כבתה הנערה,

וכאשר בא הרב המגיד לביתו ותצא בתו ותשמח לקראתו וכמעט שנתעלף אביה מרוב שמחה, כי לא ידע מה זאת נעשתה עם בתו פתאום, ותספר לו אשתו כי בא אליהו הנביא זל"ט ויתן לה שלשה ר"כ בשמו, וכאשר ברכה לפני לכתו נתרפאה מיד, וישאל המגיד את בתו שתאמר לו צורת האיש שמסר לה את השלשה ר"כ, והבין כי זה האיש היה הרה"ק רבי דודל, אשר מרוב צדקותו קיים את השליחות בשלימות, ועוד הוסיף מדעתו ברכתו לבתו, ואז נוכח ששגה ברוחו אשר היה מתנגד על החסידים, כי בשתי תיבות אשר האציל בברכתו על בתו פעל לעשות ישועה אשר לא יכלו לעשות רופאים מומחים אשר קרא לרפאות את בתו,

ואחר שנפש מעול הדרך לקח לעצמו דרך חדש לנסוע להרה"ק מלעלוב לבקש ממנו שיעבור על פשעו אשר התנגד תמיד על החסידים, ומהיום הוא רוצה להתחבר אל עדתם ואל דרכם בקודש אחר אשר ראה גודל כוחם, וכן עשה ובא לפני הרה"ק רבי דוד וסיפר לו אשר נעשה עם בתו ואמר לו הרה"ק רבי דוד כי לספח את כבודו אל עדת החסידים לעת זקנתכם אין בכוחי, רק אם יש ברצונכם תסעו להרבי מלובלין, וכן עשה, וכאשר בא המגיד ללובלין אל הרבי הקדוש צוה להגיש לו כסא לישיב, ואז היה יום א' פרשת נח ואמר הרבי להמגיד הנה הרבה אמרנו על ההפטורה של

הרה"ק רבי שמחה בונים מפרשיסחא נולד בשנת תקכ"ז לאביו הגה"צ רבי צבי זצ"ל המגיד מוואדיסלאב, בעל "ארץ צבי" ו"עשרה למאה", ולאמו הרבנית בת הג"ר בצלאל זאלקעווער בעל "בשם בצלאל" עמ"ס אבות. בעודו צעיר התפרסם כעילוי, ונקרא הלמדן הגדול ביותר בפשיסחא – עיר מלאה תלמידי חכמים וסופרים. השלים עצמו בכל המעלות ונודע כגאון מפורסם וכצדיק תמים. בימי חורפו התפרנס מרוקחות, לימים ביקשו כמה קהילות שיהיה להם לאב"ד, אך הוא מאס ברבנות. הוא נעשה סוחר גדול, ברם גם אז עסק בתורה תמיד, התנהג בחסידות ורבים השיב מעוון. נסע אל הרה"ק רבי יעקב יצחק מלובלין, ואל המגיד הקדוש מקאזניץ שאמר עליו כי הוא המובחר שבתלמידיו, אל הרה"ק רבי משה לייב ממסאסוב, ורבו המובהק היה הרה"ק רבי יעקב יצחק "היהודי" הק' מפשיסחא. אחרי פטירת היהודי הק' שמו היהודים את עיניהם עליו, היהודי הק' נתגלה אליו בחלום והורה לו להנהיג את העדה (בהמשך הגליון באריכות), ומאז נודע כאחד מצדיקי הדור. צדיקים וגאונים הסתופפו בצילו, בתוכם הרה"ק רבי מנחם מענדיל מקאצק, הרה"ק רבי יצחק מווארקין, הרה"ק רבי יצחק מאיר מגור, הרה"ק מרדכי יוסף מאיזביצא זי"ע ועוד. ביום י"ב באלול שנת תקפ"ז נסתלק לשמי רום ומנו"כ בפשיסחא. נדפס ממנו ס' "קול שמחה", ומדברי תורתו מובאים גם ב"רמתיים צופים", "שיח שרפי קודש" ובכרכי "קול מבשר" (וכן ספר תולדותיו) שיצאו לאור ע"י נכדו הרב יהודה מנחם ביום שליט"א ועוד.

(שרפי קודש ב"ב תשס"ח ע' תרלד)

סיפר מגדלות הקדושים, הגה"צ רבי צבי הירש מ"מ מעיר וואדיסלאב בעהמ"ח ספר עשרה למאה וארץ צבי, אביו של הקדוש הרבי רבי בונם מפרשיסחא זצלה"ה, היה דרשן גדול והיה מתנגד גדול על החסידים, ויען כי לא הספיק לו פרנסתו בעיר וואדיסלאב מקום מושבו, לזאת נסע כפעם בפעם על העיירות להטיף לעם ישראל את לקחו בתוכחת מוסר, פ"א בא לעיר לעלוב ונודע לו כי הרה"ק הרבי רבי דוד זי"ע מכין א"ע לנסוע לאיזה דרך, הלך אליו הרב המגיד לשאול אותו אולי יש בדעתו להיות גם בעיר וואדיסלאב, והרה"ק השיב לו שבדעתו להיות שם,

אתמול, היא פרשת בראשית, עפ"י דרכנו בקודש, ואבקש ממעלת תורתכם לאמור לי עפ"י דרכיכם בדרוש, ואמר הרב המגיד כי בהיותו בשנה שעברה בעיר אחת אצל גבול פרייסן דרש שם על ההפטרה זו בפסוק (ישעיה מג, ח) הוציא עם עור ועינים יש וחרשים ואזנים למו, אשר לכאורה הדברים אינם מובנים כי מה לי אם יש להם עינים אחר שהם עורים, ואם יש להם אזנים והם חרשים, והסברתי להם עפ"י משל כי פעם אחד בא לעיר רופא אחד ופירסם בעיר כי הוא רופא מומחה מרפואת עינים, וכאשר נודע זאת לאנשי העיר רצו אליו אנשים נשים וטף אשר נתקלקלו מאור עיניהם, והוא ריפא אותם כיד חכמתו, ובתוך הבאים היה אב אחד עם ילד קטן שנולד עור בשתי עיניו, וביקש מאת הרופא שירפא את הילד, וכאשר הביט הרופא על הילד צעק על האב בקולו, הבאת לצחק בי, וכי התחת אלוקים אני לבוא עינים לאיש אשר לא ראה אור מימיו, וזה כוונת הנביא הנה אוה"ע אשר לא עמדו על הר סיני ולא קיבלו התורה הם כאילו לא ראו אור מימיהם, ואליהם לא ישים דיברתו, אבל אתם בני ישראל אשר עליכם זרח אור התורה והמצות ורק מעשיכם הרעים סימא את עיניכם, לכם יש בניקל רפואה, וזהו להוציא עם עור ועינים יש, היינו שהיה לכם בתחילה הארת התורה, והוטבו דבריו בפני הרבי מלובלין זי"ע, ויקח מעל השולחן ששה ר"כ, ויתן להמגיד ויברכהו לשלום.

(קרני ראם)

שמעתי מפ"ק זקני מרן (ה"חידושי הרי"ם) ז"ל על פסוק תערוך לפני שלחן, אמר כל צדיק יש לו איזה מלבוש אשר העולם מביטים על אותו לבוש ועל ידי זה אין נותנים עין רע בגוף רכושו, אמר: היהודי ז"ל היה מלבושו הלמדן, שהעולם ידעו שהיה גאון עולם, הרבי ר' בונם ז"ל היה החכמה לבוש, ואני העשירות לבוש, זהו נגד צוררי, שמי שרוצה ליתן עין להציר לו יביט רק באותו לבוש עד כאן לשון קדשו...

גם אמר בשם הרבי ר' בונם ז"ל שאמר על עצמו העולם מחזיקין אותי לחכם, מעיד אני עלי שמים וארץ שלא עשיתי שום דבר במדת חכמה רק בתמימות ממש.

(שפתי צדיק – פילץ)

החסיד רבי רפאל הכהן מאמשינוב זצ"ל נסע אל רבינו הקדוש הרבי רבי בונם מפרשיסחא זי"ע, וסיפר שבשעה שעמד לפני הרבי, בא אצלו בעל בית אחד ושאלו הרבי לסדר יומו. השיב לו שהוא משכים קום

מדי יום בשעה שלוש לפנות בוקר ואומר תהלים ומעמדות, "וכי לא כך צריך יהודי לעשות?" ובבוקר השכם הוא מתפלל "וכי לא כך צריך יהודי לעשות?" וכן הלכה והלכה. מדי פעם כשסיפר לרבי מה שהוא עושה, חזר על הפתגם: "וכי לא כך צריך יהודי לעשות?" נענה הרבי רבי בונם זצ"ל ואמר לו: שלמה נער, אתה שואל איך יהודי יעשה? כשהוא קם בבוקר צריך לקבל על עצמו עול מלכות שמים כמו במעמד הר סיני, ואחר כך יעשה כמו שאתה מספר". (שמעתי מפי הרה"ח רבי צבי מרדכי בויס ששמע מפי רבי רפאל הנ"ל).

(בישישים חכמה)

הגיד אדמו"ר הקדוש ר"ב מפרשיסחא זצלה"ה שבאם היה רוצה אאע"ה להחליף אותו לא היה רוצה באשר איננו עושה עסק אלא לצורך גבוה ובזה החילוף מה יתרון יהיה להשי"ת שסוף סוף לא יהיה להשי"ת אלא אברהם אחד ובונם אחד, ודפח"ח.

(שם משמאל סוכטשוב קרח תרע"ז, ע' רפז)

הגיעו קבוצת חסידים אל הרה"ק רבי בונם מפרשיסחא זי"ע להתקשר אליו, לשמע משאלתם שאלם הרבי רבי בונם מה מעשיהם עד עכשיו, נענו הם ואמרו לו, שעד לפני זמן עבדו לשבר את מידת הגאווה, ולאחרונה עמלו לשרש את מידת הכעס.

נענה הרבי רבי בונם ואמר להם: אמשיל לכם משל למה הדבר דומה לאדון (פריץ) אחד שביקש להעניש שלושה מחוכריו שלא פרעו דמי חכירתם בזמן, והוריד את שלושתם לבור השבי, שחשוק הוא מכל, ולא נראה בו אור היום. משלושה החוכרים היה ב' פקחים והשלישי ביניהם היה שוטה. כיון שהורידו להם לחם לאכול בבור השבי, והכסיל שהוא בחושך הולך נבצר מבינו אופן האכילה במקום חשוק, מחמת כן נבצר ממנו אכילתו. אחד הפקחים שראה שתוך זמן מה לא יישאר אותו חוכר כסיל בחיים, מחמת שאין ביכולתו לאכול, החל ללמדו לאכול לחם בחושך, זמן רב לקח לו ללמוד אופן האכילה במקום חשוק, ובתוך זמן נפלו לו שן אחת ועין אחת, עד שלמד לאכול לחם בחושך.

כעבור זמן החלו שומרי בית הסוהר להאכילם דייסא, וכיון שעד עתה לא למד לאכול בחושך אלא לחם, לא ידע לאכול דייסא בחושך, והיה צריך ללמדו מהתחלה אופן אכילת דייסא, עד שסוף סוף למד, ואז החלו שוב שומרי בית הסוהר להורחד להם לחם ואותו כסיל כבר שכח איך לאכול לחם בחושך והוצרכו ללמדו שנית איך אוכלים לחם בחושך, ושוב החלו ללמדו איך אוכלים לחם במקום חשוק, ושוב החלו להוריד דייסא, וחוזר חלילה, עד שאותו חכם נענה לחברו החכם

ואמר לו, וכי אינך רואה שהנני מתיגע ללמדו לאכול, ואתה אינך עושה דבר ללמדו, ואינך שם לבך עליו כלל, וכי היכן רחמנותך על הבריות?

נענה לו החכם השני ואמר לו: ואתה להיכן נעלמה דעתך, הרי רואה הינך כי לא נוכל ללמדו לאכול לבד כל ימיו, כי מעת לעת הריהו שוכח איך לאכול האוכל שלא אכל זמן רב, אלא תחת זה עסוק אני בחפירת חור קטן, דרכו יוכל האור להכנס לתוך הבור, ועל ידי זה יוכל לאכול בכוחות עצממו, ולא נצטרך ללמדו לאכול.

"כך הוא גם בתיקון המידות" – שח להם הרבי רבי בונם – שכל כמה שהאדם יעמול על מידה זו או על מידה אחרת לא יועיל לו כלום, אם לא יחפור חור קטן שדרכו יכנס האור לתוך לבו, וקצת מן האור ידחה הרבה מן החושך. ויראת שמים הוא החור דרכו נכנס אורו של השי"ת לתוך לבו של האדם, ועל ידי זה יוכל לזכך מידותיו.

(עמודא דנהורא)

הרה"ק ר' שמחה בונם מפשיסחא זצ"ל היה מתפאר כי בשלשה דברים הצליח תיכף ומיד, חוץ לדרך הטבע. ושניים מהם סיפר לחסידיו.

סיפורו הראשון הוא, כי פעם נזדמן להיות יחד עם יהודים "דייטשען" [כך היו נקראים המשכילים והאפיקורסים]. הם שתו קפה עם חלב, והוא הרבי ר' בונם זצ"ל שתה קפה בלי חלב, יען כי היה חלב עכו"ם. נטפלו אליו ה"דייטשען" שסיביר להם מדוע אינו שותה הקפה עם חלב? והשיב להם – מחמת חשש חלב טמא, כדין הגמרא.

והתחילו לשחוק עליו ואמרו: הן לכפרית שממנה מקבלים אנו את הקפה עם החלב, יש בעדרה חמש עשרה פרות טהורות, ומה ענין חלב טמא לכאן? התפלל הרבי ר' בונם להשי"ת שיעזור לו מן השמים שיוכל להוכיחם על פניהם, ואכן עוד הם מדברים, ולחדרם נכנסה הכפרית ושאלה אם הקפה היה היום טוב ביותר? והשיבו הן. מיד שאל אותה הצדיק "מה יום מיומיום? מדוע באת היום לשאול אם הקפה היום היה טוב ביותר?" השיבה הכפרית: "מפני שהיום שמתי בקפה חלב גמל, ורציתי לדעת אם טעמו ערב לחיכם..." אותם "דייטשען" היו מלאי התפעלות, כי ראו עד כמה גדולים דברי חכמים!

הסיפור השני שסיפר הרבי ר' בונם זצ"ל על עזרה מהשמים חוץ לדרך הטבע הוא, כי בעת שהותו בגרמניה אצל הסוחרים שלו, קודם שנעשה רבי, ראה כי סוחר אחד יש לו בן מופלג בחכמה, והיה הרבי ר'

בונם חושק מאד להכניסו תחת כנפי השכינה בתורה ובחסידות, כי ראה שהוא כלי מוכשר לזה. אולם הדבר לא עלה בידו. נמלך הצדיק לילך עם בנו של הסוחר תמיד לכל מקום שהוא הולך ולהתחבר עמו, ומתוך כך אולי יוכל למשכו אליו.

פעם אחת הלך אותו בן לשחוק בקלים. הלך הרבי ר' בונם עמו, והתחיל גם הוא לשחק עמו ועם האחרים בקלפים. בעת שסיפר הרבי ר' בונם מעשה זה התבטא ואמר כך: "סהדי במרומים שלא ידעתי שום דבר, אפילו את ההתחלה של משחק זה, אך היתה לי הצלחה מחוץ לדרך הטבע, ובכל פעם אני זכיתי במשחק. לא ידעתי אפילו אם אני הוא הזוכה, אך בראותי כי אף אחד מהמשתתפים לא נטל את הכסף שהיה מונח על השולחן, הבנתי כי כנראה הכסף שייך לי, כי אני הזוכה במשחק, ולקחי בכל פעם את הכסף". כשראה בן הסוחר את הצלחתו הגדולה, חשב שבודאי יש לו איזה סוד או חכמה מיוחדת כיצד להצליח במשחק זה, והפציר בו להודיעו סוד זה, כי משחק הקלפים היה יקר לו מכל משא ומתן בעולם, אבל הרבי זצ"ל דחה אותו מזמן לזמן. וכל שדחהו יותר, כך גבר חשקו לדע את סוד ההצלחה. עד שפעם אחת הלך עמו לטייל מחוץ לעיר, במקום שאין שם אנשים, וכן הסוחר חשב שהוא הולך עמו כדי להודיעו את סוד משחק הקלפים. פתאום התחיל הרבי זצ"ל לצעוק לעבר אותו בן סוחר: "שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה!" נבהל בן הסוחר ועמד ביראה ופחד.

"ואני – כך סיים הרבי ר' בונם זצ"ל – הודעתי לו האמת כי אין לי שום ידיעה בטיב המשחק, והצלחתי היתה שלא כדרך הטבע, כדי שאוכל להביאו תחת כנפי השכינה. וכמוכן הסברתי לו שכל דברי המשחק הם הבל הבלים ואין בהם שום חכמה. ודיברתי אליו דברים היוצאים מן הלב, עד שהחזרתיו בתשובה, ונעשה בעל תשובה גמור".

(ליקוטי יצחק צבי)

שמעתי בשם כ"ק מרן (החידושי הרי"ם) זצוקללה"ה מגור שאמר, אשר מו"ר הרב הקדוש מפרשיסחא זצוקללה"ה למד אותם כוונת אכילה בפשיטות שעל כל לעיסה ולעיסה יבקש מהשי"ת שלא יאונה לו ח"ו מאכל של איסור, ויקבל עליו שנוח לו שיהיה נחנק מקודם באם יש בהמאכל נדנוד איסור ח"ו. [ועיין בשם משמואל וישלח תרע"ז ע' ל"ד; שמעתי בשם כ"ק אדמו"ר הגאון מהרי"מ מגור זצ"ל דבר התולעים השכיחים בימי הקיץ במאכל ומשקה, שאדם שניחא ליה באמת ליחנק באכילתו ולא יבלע אחד מהם שוב

אין מזדמנים לפניו וניצל מהם, עכלה"ק. ועיין עוד שמ"ש פר' אמור תרע"ה ע' שכ"ו].

(רגל יהודה)

שמעתי מהרה"ק רבי שמעון שלום מאמשינוב זצ"ל (בשלוש סעודות פ' אחו"ק תרצ"ד פעה"ק ירושלים), וזה לשונו: אאמו"ר זצ"ל (הרה"ק רבי מנחם מאמשינוב זצ"ל) דיבר בקדשו בשם הרבי רבי בונם זי"ע מפרשיסחא, כי האיש שרוצה לשבור את תאוותיו, יביט ויראה את אלו שהשיגו כבר את התאוות, ויראה איזה פנים יש להם, אזי בעל כרחו ימאס בעיניו התאוות.

(בישישים חכמה)

התלוננו בני עירה על רב העיריה בפני הרה"ק רבי בונם מפשיסחא: יושב הוא סגור ומסוגר בחדרו על התורה ועל העבודה ואינו נחלץ לעולם לעזרת בני העירה במצוקתם כי רבה. כשנפגש הרבי מפשיסחא ברב זה, שאלו: יעקב אבינו ע"ה שלח מלאכים לעשיו ואמרו חז"ל שהיו מלאכים ממש. וכל כך למה? וכי חסרו לו ליעקב עבדים שילכו בשליחות זו? תמה הרב על קושיה קלה זו, נענה הרבי בונם ואמר: שמע ואגיד לך. כדי לעשות טובה ליהודי, מן הראוי להטריח אפילו את המלאכים...

(הרה"ח ר' יהודה לייב לוינ ז"ל "חסידים מספרים")

בתקופת ההנהגה של רבינו זי"ע, היה מלשין אחד שמסר רבים מישראל למלכות ואיבד ר"ל הרבה נפשות מישראל בגופם ובממונם בכל מיני מסירות והלשנות. והיות והוא ידע שכולם אורבים לנפשו ומחפשים אותו כדי לתת לו את מה שמגיע לו, היה מפחד לצאת לבדו, והמלכות הצמידה לו שני אנשי חיל (שוטרים) שומרי ראש, שהיו שומרים עליו.

פעם אחת שמע אותו מלשין שבכפר אחד סמוך לפשיסחא גר שם איש אחד שיש ברשותו סחורות מוברחות שלא שולמו עליהם המכס, והבנדרולות של המכס היו מזויפות. בזמנים ההם היתה זו עבירה גדולה מאד שבעטיה האיש היה נאסר לזמן ממושך וצריך לשלם קנס כספי גדול. אותו מלשין נסע עם שומרי ראשו לכפר הנ"ל, דרך עיר פשיסחא. ובעברו דרך העיר ראה הרבה חסידים שהתקהלו לפניו של רבינו. ובראותו את ההתקהלות הזו שאל אותו מלשין לאנשי העיר, בשל מה ההתקהלות הזו? וסיפרו לו, שיש כאן רבי גדול שבאים אליו הרבה חסידים מכל קצוי המדינה, והוא מלמד אותם דרך ה'.

הדבר חרה מאד למלשין הזה ואמר "כאשר אחזור מן הכפר בו אני צריך לעשות חיפוש, אתפנה מכל עסקי

ואקדיש את עצמי לרבי' הזה ולחסידיו ואבער אותם מן המקום הזה".

והחסידים, כשמעם את דבריו, נבהלו מאד ונכנסו אל רבינו זי"ע וספרו לו את כל דברי המלשין הזה ומחשבותיו הרעות. ובשמוע רבינו הקדוש את דברי המלשין אמר עליו את הפסוק (תהלים ל"ד, כ): 'רבות רעות צדיק ומכלם יצילנו השם'. והפירוש הוא: 'רבות רעות', היינו, רבות רעות עשית, אתה המלשין, עד עכשיו לכלל ישראל. 'צדיק', אתה רוצה גם לעשות רעות לצדיק!!! - זה לא ילך לך, כי 'מכולם יצילנו השם'. אזי הסוף יהיה כי כולם ינצלו ממך, שהשית' יציל את כולם ממך ולא תוכל לגרום נזק לאף אחד".

ואותו מלשין נסע לכפר לחפש את הסחורה המוברחת, ובא לביתו של הסוחר היהודי, ששם נמצאת הסחורה המוברחת, וכדרך המחפשים, פשט את בגדי השרד העליונים שלו, הפשיל את שרווליו, ונגש למלאכת החיפוש. והסוחר היהודי לא אבר את עשתנותיו ויקח את כל הבנדרולות המזויפות שהיו ברשותו ונגש בלאט אל בגדו של המלשין וידחפם בכיסו. ויאמר לאנשי החיל השוטרים שבאו עמו "ראו נא אדם זה מעליל עלי סתם דברי שקר שאין להם כל יסוד, כדי להפליל אותי, הוא הביא עמו בנדרולות מזויפות להעליל עלי שאני הוא זה שעוסק בסחורות מוברחות ללא מכס"... ויסתכלו השוטרים איש על רעהו כמשתוממים על המעשה שהיהודי מספר ויאמר אליהם היהודי "רואה אני שאתם לא מאמינים לי, אדרבא, תבדקו בכיסיו של ה'מלשין' שלכם ותראו אם כנים דברי אם לא!" ויעשו כן השוטרים ויגשו לחפש בכיסיו של המלשין וימצאו חבילות בנדרולות מזויפות למכביר, ויראו כי דברי היהודי כנים ונכונים. ולא התמהמהו השוטרים ומיד לקחו שלשלאות של ברזל ויאסרו את המלשין בידיו ורגליו לעיני כולם ויובילו אותו מזרחה דרך פשיסחא בדרכם לבית האסורים הגדול בעיד המחוז.

וכאשר ראו זאת החסידים היתה להם שמחה גדולה כי נתקיימו דברי רבינו זי"ע במלואם, והודו לה' על הנס שנעשה להם והחסידים לוו את העגלה שבו הובל המלשין, ושרו נגדו: "כן יאבדו כל אויביך ה'". וסופו היה, שמת בבית האסורים.

("הרבי רבי בונם", ע"י נכדו הרה"ח ר' יהודה מנחם בוים שליט"א)

פעם אחת - מספר הרה"ק רבי שמואל שינאווער זי"ע - עת עיני רבינו זי"ע הלכו וכהו, הרגיש על השולחן שלפניו סך שלשה רובל כסף. וחקר ודרש מי היה כאן שנתן את הסכום הזה, והזכירו לו שהיה כאן איש אחד

עשיר והוא כנראה השאיר את המעות. ואמר רבינו, שתיכף ומיד ילכו אחרינו לאכסניה שלו ויחזירו לו את הכסף. וסיפר לפנינו את הענין: "בעת שאמרתי 'מזמור שיר חנוכת הבית' וגו', נפל לי ברעיוני פירוש הכתוב 'מה בצע בדמי בדרתי אל שחת היודך עפר היגיד אמתך' (תהלים ל, י), באופן זה: 'מה בצע בדמי' היינו ממון 'ברדתי אל שחת' שארד בגללו אל שחת. והיה לי - ממשיך רבינו לספר - צער גדול על מחשבה זו שנפלה לי בתוך התפלה, והיה לי עבודה גדולה לפשפש ולחפש אולי יש בידי איזה ממון שלא ביושר מנעורי עד היום הזה. ופשפשתי בכל המקומות ולא מצאתי והתפלאתי מאד על כך, עד שעזר לי השי"ת שיכולתי להמשיך ולהתפלל כדרכי. ועתה - סיים רבינו - אני מבין שהראו לי מן השמים שלא אהנה מן המעות האלו ולכן שלחתי לו אותם בחזרה" עד כאן לשון רבינו. ואני הכותב - מסיים רבי שמואל שינאווער את סיפורו - ראיתי בעיני שבעת שהיה העשיר הנ"ל לפניו בחדר, דיבר רבינו אתו קשות על איזה עסק שלא טוב עשה ולא מצא חן בעיניו ז"ל. וכאשר השליח הגיע לאכסניא מצא עוד את העשיר והחזיר לו את כספו.

("הרבי רבי בונם", ע"י נכדו הרה"ח ר' יהודה מנחם בויס שליט"א)

סיפר הרב יהונתן הלוי אייבעשיטץ זצ"ל מו"צ בווארשה, שסיפר לו הרה"ח ר' נח ציגעלמאן זצ"ל מעיר מאדז'יץ שהסתופף בצל קודשו של הרה"ק רבי צדוק הכהן מלובלין זי"ע: "פעם אחת, בעת שנכנסתי להפרד מאת מורי ורבי הקדוש, אמר לי בזה הלשון: "איך וועל דיר דערציילען א מעשה נאהר עס זאל זיא דיר זיין גלייך דו וואלסט אליין גיווען דערביי, ווארום זאלסט וויסען איך בין דאס מקובל איש מפי איש" (תרגום: אספר לך סיפור שיהיה בעיניך כאילו היית אתה בשעת המעשה, כי רוצה אני שתדע שסיפור זה שאני עומד לספר לך מקובלני איש מפי איש). וכך התחיל רבי צדוק הכהן מלובלין לספר: "פעם אחת, היה הרבי רבי בונם זי"ע עומד ומתפלל בחדרו, ולאחר שסיים תפלת שמונה עשרה ופסע לאחוריו ג' פסיעות, האט ער גיגעבען א קנאק מיט דיא פינגער (הכה באצבע צרידה) ואמר: "א יוד א למדן גיט זיך אויף יענעם עולם אויך איין עצה" (יהודי למדן נותן לעצמו עצה גם בעולם הבא).

ובדברו מלים אלו לא היה בחדרו אף איש, מלבד בנו הקדוש הרבי רבי אברהם משה זי"ע, והוא שמע את דברי אביו הללו. אחרי שרבינו גמר להתפלל יצא הרא"מ מחדרו לבית המדרש, וסיפר את כל הדבר הנפלא הזה לחבריא הקדישא, באשר הם ידעו היטב את קדושת רבם ואת דבריו הנאמנים, לכן רצו מאד לדעת פשר הדברים הללו ולחצו על הרא"מ שיכנס אל

אביו רבינו זי"ע, וישאלו לומר לו אל מה ואל מי מכוונים דברים אלו. והרא"מ נאות לבקשתם ונכנס לקו"פ ובקש את אביו לומר לו על מי היתה כוונתו באמרו הדברים האלו. וכך השיב לו רבינו: "דע לך בני, כי לפני כמה שנים גזרה מלכות אוסטריה להקים 'שקאלעס' (היינו, בתי ספר ממלכתיים) בכל מרחבי שלטונה, ולחייב את ההורים לשלוח לשם את ילדיהם מגיל שבע ומעלה, ללמוד למודי חול (בדומה לגזירה של ממשלת הרשעה ימ"ש כיום באה"ק להתערב בחינוך הטהור). וכאשר קול הגזירה התפשט בכל המדינה ונשמע בין רבני ישראל הגאונים נחרדו חרדה גדולה ותרעש כל ארץ גאליציה, כי החכמים ראו את הנולד וצפו ברוחם איזה אסון ח"ו תגרום הגזירה הזו, והוחלט אצלם לקרוא לאסיפה רבת משתתפים ולטכס עצה מה עושים כדי להפר את הגזירה הנוראה הזו. האסיפה נקבעה לתאריך מסויים, לשני ימי דיונים ולקביעת עמדה מה יש לעשות בנדון.

לאסיפה זו הגיעו כמעט כל הרבנים ממדינת אוסטריה וגאליציה, בערך מאתיים רבנים, ובחרו בהגאון רבי אריה ליב הכהן זצ"ל בעל "קצות החושן", להיות היושב ראש של האסיפה הגדולה הזו. וכאשר התחילו לדון בנושא, זה טען בכה וזה טען בכה, פתאום קפץ רב אחד צעיר לימים שישב בקצה השולחן, ועלה על השולחן ואמר: "איך פערשטיי נישט באיי אזא זאך דארף מען לאנג צו קלערען? זאללען כל נשי ישראל פארקויפען אללע תכשיטים וואס זיי האבען און מאכען געלד, און מיט די געלד זיך משתדל זיין תיכף די גזירה בטל צו מאכען?" (תרגום: אני לא מבין בדבר כזה, צריך כל כך הרבה לחשוב? שכל נשי ישראל ימכרו את כל התכשיטים שיש להם ויעשו מזה כסף מזומן, ובכסף זה יש להשתדל מיד (לשחד את מי שצריך) לבטל את הגזירה) והנה, כאשר היושב ראש בעל "קצות החושן" שמע את הדברים הללו, אמר ושאל: "ווער איז עס דארטען דער הדיוט וואס איז קופץ בראש?" (תרגום: מי זה שם ההדיוט שקופץ בראש?) וכעת בעת תפילתי - ממשיך לספר הרבי רבי בונם את סיפורו לבנו הרבי רבי אברהם משה - ראיתי שכעת ממש מתקיים משפט בבית דין של מעלה נגד בעל קצות החושן על דיבורו המעליב, כי אותו הרב הצעיר היה הרב הקדוש רבי אברהם יהושע העשיל זי"ע מאפטא, שנודע לאחר מכן לאדמו"ר גאון וקדוש. והסוף היה - סיים רבינו זי"ע את סיפורו - שבעל קצות החושן זצ"ל המציא לעצמו עצה ותירץ את עצמו היטב לפני ב"ד של מעלה ויצא זכאי, כי יהודי למדן נותן לעצמו עצה אפילו בעולם האמת!"

("הרבי רבי בונם", ע"י נכדו הרה"ח ר' יהודה מנחם בויס שליט"א)

סיפר רבי בן ציון אוסטרובער זצ"ל, שפעם אחיו היה רבינו זי"ע שוכב על מטתו, ובא לו חשק לשאוף מעט טאבק, וקופסונת הטאבק היתה מונחת על השולחן מרוחקת ממטתו. התלבט רבינו עם עצמו מה לעשות, אם לרדת מהמטה וללכת אל השולחן כדי להריח טאבק - הלוא זה גובל עם תאוה. אם להמשיך לשכב ולא ללכת אל השולחן - הרי זה ממש עצלות. מה עשה רבינו בחכמתו? הלך אל השולחן, ולקח את קופסונת הטאבק בידיו הקדושות ותיכף הניחה בחזרה על השולחן ולא הריח בה, ובזה יצא ידי חובת שניהם.

("הרבי רבי בונם", ע"י נכדו הרה"ח ר' יהודה מנחם בויס שליט"א)

☞

מסופר, כי פעם אחת טייל רבינו זי"ע על שפת הנהר ופתאום הגיחה רוח חזקה, והעיפה אחד מהבחורים אל תוך הנהר הגועש, והתחיל להסחף בזרם האדיר. כאשר הנער נשא עיניו אל רבינו שיושעו צעק אליו רבינו: "לאו מיר גריסען דעם לזיתן" היינו, מסור דרישת שלום ללזיתן... ומיד נשתנו פני הבחור ונהיה בשמחה וקבל אומץ, ובשארית כוחו יצא מן המים וניצל. אמר רבינו אחר כך: "בראותי את הבחור טובע ראיתי שמצבו רע מאד, כי הוא מיואש, וכי אבדה אצלו כל תקוה, אז אמרתי לעצמי: כי בשמחה - תצאו, עם שמחה - הוא יצא מהצרה הזו! וכך הווה, כי מכל הצרות שבאים על אדם, אם הוא בשמחה אז יוצא מכולם.

("הרבי רבי בונם", ע"י נכדו הרה"ח ר' יהודה מנחם בויס שליט"א)

☞

הרבי רבי בונם זי"ע סיפר פעם אחת בערב יום כפור מעשה זה, שקרה לו בעת שהיה אפטיקער: "בזמן מלחמת נפוליון (בשנות תקס"ו-תקע"ג) הגיע הצבא הצרפתי לפשיסחא בערב יום הכפורים, וחנו מסביב לעיר. וכרגיל במחנה הצבא הזה, היתה מחלקה רפואית ובראשם רופא מומחה. ואני - מספר רבינו - כליל יום הכפורים הזה, הייתי אני שליח הצבור והתפללתי לפני התיבה תפלת 'כל נדרי', ובעת עמדי בתפילת לחש, באו אלי לבית הכנסת חיילים שליחים מאותו רופא ובידם מרשם רפואי (ריצעפט) ממנו, בפקודה שאכין מיד באופן דחוף את התרופה הזו המיועדת לאחד מהמפקדים הבכירים של הצבא. והחיילים המתינו לי עד שגמרתי תפילת הלחש, ונגשו אלי לתיבה ונתנו לי את הריצעפט, וקראתי את הכתוב בו ואמרתי להם שמיד לאחר התפילה אגש לאותו מפקד בכיר של הצבא ואדבר אתו.

החיילים הלכו להם לדרכם, ואני סיימתי תפילתי והלכתי לביתי. כאשר נכנסתי הביתה, מצאתי את

הרופא המומחה הנ"ל יושב בביתי עם כל משפחתו, ובוכים בדמעות שליש שארחה עליהם ולא אלך אל המפקד הבכיר, כי הוא יודע - כך ילל הרופא - כי בנפשו הוא כיון שרופא זה היה אנטישמי גדול, ובכוונה כתב ריצעפט ושלח אותו אלי לבית הכנסת, כדי לבלבל אותי בתפילתי, ומה עשה הקב"ה? הרופא טעה ברישום הריצעפט, ורשם בו סממנים של רעל, ככה שאותו מפקד בכיר היה הולך מיד לעולמו. וכידוע, שבשעת מלחמה, היו מעמידים את הרופא הזה למשפט צבאי, שהיה גוזר עליו מיד דין מוות. ולעת עתה התאספו ליד ביתי כל אנשי העיר בשמעם את הסיפור הזה, והרופא הזה התוודה בני ובפני כולם על מעשהו הנפשע, ובקש ממני רחמים שאמחול לו ולא אגיש נגדו תלונה.

ואני - ממשיך רבינו לספר - הייתי אכזר גדול, ולא היה לי שום רחמנות עליו. אולם, אנשי העיר כן רחמו עליו ובקשו ממני שלא אקשה את לבי ואוותר לו, ובשום אופן לא רציתי לוותר. הכלל, אותו הרופא הציע לתת סכום כסף גדול לפדות את נפשו, וגם לזה לא נתרציתי.

לבסוף, נתנו לו הקהל עצה, שיתן לבעלי הבתים שבעיר סכום כסף הגון, והם יבקשו ממני למחול לו. וכך עשה, ויאסוף את כל בעלי הבתים בעעיר, ויפול לפניהם ארצה ויבקש על נפשו, ויתן להם סכום גדול של כסף, ובאו אלי כולם שאמחול ואוותר לו, בפרט שהוא יכל עליו בשבועה שבעתיד לא יתנכל לשום יהודי בכל מקרה. וסיים רבינו וזיע את הסיפור - בראותי כל זאת, אמרתי לכל הקהל, רק בגללכם אני מוחל לו, ואיני רוצה ח"ו להנות מהכסף הזה אפילו פרוטה אחת. כל הסיפור הזה סיפר רבינו ובערב יום כיפור, כדי לפרסם הדבר, ונפלאות תמים דעים והשגחתו ית"ש.

("הרבי רבי בונם", ע"י נכדו הרה"ח ר' יהודה מנחם בויס שליט"א)

☞

פעם אחת, בא עשיר אחד אל הרבי רבי בונם זי"ע וסיפר לו, שהפרנסה שלו היא בזה שהיה חוכר שדות מאדון אחד מדי שנה בשנה, ומזה בא גם לידי עשירות. והנה בא גוי אחד והשיג את גבולו וחכר את השדות מהאדון שלו, ושילם לו דמי חכירה גבוהים ביותר, וגזל את לחמו מפיו. ויתאונן העשיר בפני הרבי רבי בונם שיעזור לו ויתן לו עצה מה עליו לעשות.

ויאמר לו הרבי רבי בונם: "אני אינני יכול לעזור לך במאומה רק אתן לך עצה, סע להה"ק רבי פישלי מסטריקוב, ותספר לו איך שהיית מחזיק שדות וכעת בא אחד והשיג גבולך. והיה כי ישאלך, בשביל מה

אתה מחזיק שדות, תאמר לו בשביל לזרוע בהם חטים ושפון ושעורים, כדי ליתן לעניים להתפרנס, וגם אני מתפרנס מזה! אלה הדברים אשר תאמר לרבי פישלי".
ושמע העשיר בקולו של הרבי רבי בונם, ונסע לסטריקוב. וכשנכנס לקודש פנימה סיפר בדיוק את מה שהרר"ב צווה לו לאמר, ומיד שאלו רבי פישלי: "בשביל מה אתה מחזיק שדות? ענה בדיוק את המילים שהרר"ב צווהו.

ויהי כאשר שמע הרה"ק רבי פישלי שהאיש המשיג גבול הזה עשה מעשה כזה, וגרם להפסיד פרנסה לעניים. קלל אותו: שיפסיד את כל ממונו ושלא יראה הצלחה במעשה ידיו. עד כדי כך, שהחוכר ברח מהעסק בשן ועין, והוכרח בעל הקרקע להתפייס עם היהודי החוכר הראשון, ולתת לו את כל השדות בחזרה כמקדם, במחיר סביר שהיה רגיל לשלם לו שנה בשנה.

וכשבא הנגיד הנ"ל שנית לפרשיסחא, אמר לו הרבי רבי בונם: "יודע אתה למה שלחתי אותך לסבא קדישא? בשביל שאני יודע האמת שאתה מחזיק השדות לא בשביל לפרנס העניים, רק בכדי לעשות הרבה כסף ולהיות נגיד... על כן אני לא יכולתי לעשות לך טובה, רק שלחתי אותך אליו שתערים עליו כאילו שאתה מחזיק השדות לפרנס העניים ובשביל זה קלל אותו..."

("הרבי רבי בונם", ע"י נכדו הרה"ח ר' יהודה מנחם בויס שליט"א)

הרה"ק הרבי ר' בונם מפרשיסחא זצ"ל אמר, מי שאין לו פרנסה בביתו והוא מוכרח להביא פרנסתו מן הדרך, אני מבין מהיכן הוא חי – מאמונה ובטחון. אבל זה שיש לו פרנסה בביתו איני מבין מהיכן הוא חי, אך כתיב (תהלים פט, ג) כי אמרתי עולם חסד יבנה, [פי' שמי שאין לו פרנסה בביתו ומשכים בבוקר ומייחל להשי"ת שיזמין לו פרנסה, מן היושר הוא שהשי"ת יזמין לו, בשביל שמיחל אליו. אבל מי שיש לו פרנסה בביתו וסומך על כך, אין מן היושר שיתן לו השי"ת, מחמת שאינו סומך על השי"ת. אלא שנותן לו בחס, כי אמרתי עולם חסד יבנה].

(נפלאות חרשות)

הרה"ק רבי שמחה בונים מפרשיסחא זצ"ל אמר, על מה שאומרים בתהלים (קט, קעו) 'תעיתי כשה אובד בקש עבדך', וההמונים אומרים 'תעיתי כשה אובד בקש'. ואמר על זה פי' עפ"י משל, איש אחד הלך בנעליים רחבות, והיה מניח תבן בנעליו, ומעט מן התבן היה בולט החוצה, ראה השה את מעט התבן הבולט ורצה לאכלו, והיה השה הולך אחרי האיש לאכול התבן, והאיש הלך הלאה הלאה והשה רצה

אחריו להשיג את התבן, עד שהלך האיש למרחוק, והשה נשאר תועה בשדה ולא ידעה לשוב לבעליה. כן אדם רודף אחרי הבלי העולם, עד שתועה מני הדרך ח"ו, וזה 'תעיתי כשה אובד', בשביל מעט ה'קש'.

(גן הרסים)

פעם אחת סיפר הרה"ק הרבי ר' בונם מפרשיסחא זצ"ל איך שכמה פעמים שמע מהרב הק' היהודי ז"ל מפרשיסחא: כל המחובר לטהור טהור (כלים פי"ב מ"ב). ושאל אותו א"כ לקתה מדת הדין, שיתדמה לצדיק אשר עבד ה' כל ימיו ובמס"נ ממש בכל ענינים. והשיב לו הרב היהודי ז"ל, שאין זה עוול כלל בחוק, כי להיות מחובר לטהור, יותר עבודה מלהיות בעצמו טהור ע"כ.

(רמתיים צופים, אליהו רבא פרק יא אות כ)

הרה"ק רבי שמחה בונם מפרשיסחא זי"ע הקשה, דהא רואים הרבה אנשים שרוצים להשתפר ופותחים פתח בלבם לתקן את מעשיהם ובכל זאת אין הקב"ה פותח להם פתח כפתחו של אולם, ואינם רואים סייעתא דשמיא בדרך התשובה, וביאר דאכן די לו לאדם שיפתח פתח קטן כחודה של מחט אולם עליו להיות נקב מפולש "אדורך און אדורך" כמחט, וכיוצא בזה גם הפתח שיפתח האדם עליו להיות באמת ובפנימיותו כחודה של מחט ורק אז יזכה שיפתח לו הקב"ה פתח כפתחו של אולם.

(ע"פ נפלאות חרשות, ליקוטים דף מח)

שאלו את הרה"ק רבי שמחה בונם מפרשיסחא זי"ע איזה בגדים לבש אברהם אבינו, וענה שהיה מסתכל על הגוים וראה מלבושיהם, והתלבש להיפך...

(מפי ספרים וסופרים)

ת"ח מופלג וחכם גדול היה הגאון רבי דוב בעריש מייזליש זצ"ל אב"ד ווארשא (במקורו היה יליד קראקא, אך מחמת הרבנות העביר מקום מגוריו לווארשא) ואע"פ שהוא עצמו לא השתייך לעדת החסידים העריך אותם תמיד וחלק להם כבוד גדול. פעם העז אחד ושאלו שאם יש לו נטיה כזו לחסידים מדוע אינו מצטרף לשורותיהם, השיב לו הגאון שלכך אשמים החסידים בעצמם, כי שני דברים שמע מהרה"ק בעל ה'חידושי הרי"ם' מגור זי"ע שגרמו לו להימנע מלהצטרף לעדת החסידים, ואלו הם:

פעם אמר לו הרי"ם, שהוא מאמין באמונה שלימה שבעת שעישן ה'יהודי הקדוש' את ה'לילקע-ציבעך' [מקטרת] היה מכוון אז את כל הכוונות שכוון הכהן הגדול בעת שהקטיר את הקטורת לפני ולפנים ביום

בשם הרה"ק רבי שמחה בונם מפרשיסחא זי"ע, שאדם צריך שני 'קעשענעס' [כיסים] להשתמש בהם בעת צרכו, ב'קעשענע' אחד צריך שיהא לו מוכן מאמר חז"ל (סנהדרין לו.) "בשבילי נברא העולם" ובה'קעשענע' השני יהיה לו את הפסוק (בראשית יח, כז) "ואנכי עפר ואפר", אלא שהרבה טועין ומשתמשים בהיפך ממה שצריכים להשתמש....

(מפי ספרים וסופרים)

לפני שהתפרסם הרה"ק רבי שמחה בונם מפרשיסחא זי"ע שלח ידיו במסחר ולפרנסתו היה נוסע ליריד בדאנציג לצורך משא ומתן, לימים נשאל מדוע כל הנוסעים לצדיקים יקראו "חסידים", וכי כל הנוסע לרבי כבר הגיע למדריגה נעלה זו, והלא בברייתא דר' פנחס בן יאיר (ע"ז כ:) נמנה כמה וכמה מדריגות שהאדם צריך להשיג לפני שהוא מגיע לדרגת החסיד, והשיב הרבי ר' בונם זי"ע במשל למה הדבר דומה, לאדם הנוסע מקראקא לדאנציג, דאע"פ שארוכה היא הדרך הרי תיכף ביציאתו לדרך כבר נקרא 'נוסע לדאנציג', כיון שפניו מועדות לדאנציג.

וכן הוא הדבר אצל הנוסעים לשמוע דברי אלקים חיים מרבותיהם וליקח דרך להשכיל בעבודת ה', כיון שעולים בדרך החסידות ועז רצונם לזכות לזה, אזי תיכף ביציאתם לדרך אף שעדיין הם נמצאים על אם הדרך וקודם שהגיעו למטרה כבר יקראו 'חסידים', כי רצונם לבוא אל חצר המלך הפנימית והולכים בדרך זה.

(מפי ספרים וסופרים)

פירש הרה"ק רבי שמחה בונם מפרשיסחא זי"ע דברי נעים זמירות ישראל (תהלים יט, י) "משפטי ה' אמת צדקו יחדו" ומאי "יחדו" דקאמר, אלא בטרם יענש איש החוטא דן הקב"ה אם כל מי שיצטער מחמתו כשיצא עליו פסק דין, דבלאו הכי לא יתכן לענוש את זה אם בכך יגרם עול במשפט למישהו אחר, נמצא כי כאשר בודקים ודנים בבית דין של מעלה בדינו של החוטא - אין המשפט עליו לבד אלא "יחדו" על כל הנלווים אליו, בניו בני משפחתו וידידיו, ורק כאשר כולם יהיו ראויים לעונש אזי יענש גם החוטא על מעשיו.

(מובא ב'שמח ישראל' פרשת משפטים)

אמר הרה"ק רבי שמחה בונם מפרשיסחא זי"ע, שכל אחד צריך לבחור לעצמו רבי מעולם העליון חוץ מן

הקדוש. שוב פעם דיבר עמו אודות גדלותו של הרבי ר' יונתן, וה'חידושי הרי"ם' הפליג בגדלותו באופן יוצא מן הכלל בהתלהבות יתירה, וסיים ואמר "אם לא היה לו את ההתנגדות והמחלוקת היה משיג הרבה יותר, והיה זוכה להגיע כמעט למדריגתו של הרבי ר' בונם מפרשיסחא", בשמעו כך הגר"ד מייזליש אמר, שאם היו הדברים נאמרים מפי איש אחר לא היה מתרגש, מפני שבודאי דיבר רק מן השפה ולחוץ ולא היה מאמין לו, אבל כיון שאמר כן הרי"ם ע"כ שהיה אווז כן באמת, והוא הרי אינו מגזים, ודבריו הללו שהר"ר בונם היה גדול יותר מהר"ר יונתן לא יכלתי לסבול (מובא בספר מאיר עיני הגולה).

(מפי ספרים וסופרים)

מסופר, שפעם בא איש עני ואביון לפני הרה"ק רבי פישל מסטריקוב זי"ע [מגדולי תלמידי הרה"ק רבי אלימלך מליזענסק זי"ע] והתאונן על מצבו הרע, נכמרו רחמי הרבי על החסיד וצוה לו לקנות כרטיס הגרלה, ובירכו שיתעשר מזה עושר רב, הלך הלה ובשמחה רבה עשה כמצוות רבו אך למרבה הפתעתו לא זכה בכלום. משנודע על כך להרה"ק מסטריקוב התפלא גם הוא ואמר "אם דברי אינם מתקבלים בשמים, נמצא איפוא שאיני רבי!", ומיד הורה לסגור את דלתו ולא להכניס אליו חסידים מכאן והלאה.

משנודע הדבר להרה"ק רבי שמחה בונם מפרשיסחא זי"ע, שהיה מפורסם כחכם ופיקח גדול, והבין שהעולם צריכים לרבי כמו רבי פישל, ארז את חפציו ויצא לדרך כדי לפייסו.

משהגיע לסטריקוב, נכנס לרבי פישל ושאלו "הנה בתפילה אומרים (קודם תפילת שחרית) 'ומי בכל מעשה ידיך וכו' אשר יאמר לך מה תעשה ומה תפעל' הרי שאין שום בריה שיכולה לומר להקב"ה מה לעשות, והנה בגמרא (מ"ק טז:) אמרו עה"כ (שמואל ב' כג, ג) "אמר אלקי ישראל לי דבר צור ישראל מושל באדם צדיק מושל יראת אלקים - מי מושל בי צדיק שאני גוזר גזרה ומבטלה", וזה לכאורה סותר להאמור שאין מי שיאמר להקב"ה מה לעשות, הוא מוטיב לה והוא מפרק לה, שבודאי יש כח ביד הצדיק לגזור גזירה והקב"ה מקיימה, אך אין הצדיק יכול לומר איך יקיימה השי"ת,

ובזאת סיים הרה"ק מפרשיסחא "אם הרבי יגזור על אדם שיתעשר בודאי יסובב השי"ת כל הסיבות שהלה ירויח הון עתק, אך עכשיו שאמרתם להקב"ה באיזו דרך יתעשר - לא נתקבלה הבקשה", הוטבו הדברים בעיניו ונתפייס, ופתח את דלתו כמקודם (ועי' נוסח דומה ב'שיח שרפי קודש' עיני תפילה).

הרבי שיש לו בעוה"ז, והבינו גדולי חסידים שהוא בחר לעצמו את המהר"ל מפראג לרבי בעלמא דאתי.

(מובא ב'רמתיים צופים' דברים ששמע מהרבי ר' בונם זי"ע אות נג)

✧

הרה"ק רבי שמחה בונם מפרשיסחא זי"ע אמר פעם לתלמידיו, דגבי שבת כתיב (שמות לא, יז) "ביני ובין בני ישראל אות היא לעולם" ואיך יהיה לאיש פשוט שבישראל ברית ואות בינו לבין בורא כל עולמים, אך אם לגבי העונש דכתיב (שם פסוק יד) "ומחלליה מות יומת" שוים קטן כגדול, ואף יהודי פשוט ביותר אשר יחלל ח"ו את השבת בעדים והתראה יהא חייב סקילה, אם כן כמו שיש לו חלק בעונש יש לו חלק גם ב"שמחו במלכותך" ולאות בינו לבין הקב"ה, דלא יתכן שהעונש יתחייב ואילו מן האורות היורדים בקדושת השב"ק לא יזכה להתענג וליהנות.

סיפר הרה"ק בעל ה'בית ישראל' מגור זי"ע, שכאשר שמעו החסידים את דברי רבם רקדו כל הלילה מרוב שמחה [ואין הכוונה שהיו צריכים לעורר את עצמם לרקוד, אלא מרוב שמחה שזכו למתנה טובה כזו שכל יהודי בכל מצב שהוא יש לו קשר באות השבת, רקדו מעצמם מרוב שמחה].

לימים כאשר אמר הרה"ק בעל ה'שפת אמת' זי"ע לחסידיו את דברי הרבי ר' בונם, שמחו גם הם על כך ורקדו כשעה אחת, "ואילו היום כשהנני אומר את הדברים - געבט עס אפילו נישט קיין טרייסל..." [אין דברי גורמים ומשפיעים לזעזע ולרגש במקצת את לב השומע], והתכוון להתאונן על ירידת הדורות, כי איך לא יאחזוהו שמחה וגיל ממתנה נשגבה כזו, שכל יהודי באיזה דרגה שלא תהיה יש לו קשר אמיץ עם השבת קודש.

(מפי ספרים וסופרים)

✧

מסופר על חסיד אחד שהיה טרוד מאד בעניני מסחרו וכשרצה ללמוד הוצרך להתאמץ מאד 'לגזול' מזמנו וללמוד, דבר שהגיע אליו ביגיעה עצומה ולא תמיד הצליח לקיים את רצונו, לימים הלך להתייעץ עם רבו הרה"ק רבי שמחה בונם מפרשיסחא זי"ע, ושטח לפניו הצעתו שברצונו להפסיק מלהתעסק במסחר כדי שיהיה לו יותר זמן ללמוד במנוחה בבית המדרש, השיב לו הרבי ר' בונם, "הרי אמרו חז"ל 'שמא לא תפנה', פירוש שמא נגזר עליך בשמים שלא תהיה פנוי ותהיה תמיד טרוד בעסקיך, ואף על פי כן תעסוק בתורה...", היינו כי רצון ה' שעל אף כל טרדותיו יתגבר על יצרו וימצא זמן לעסוק בתורה ובמצוות

(מפי ספרים וסופרים)

✧

פעם נכנס אדם מיוסר ומדוכא לפני הרה"ק רבי שמחה בונם מפרשיסחא זי"ע והתנצל לפניו שהוא מברך בכל יום 'שעשה לי כל צרכי' כאשר אין לו כלום, וחושש שמא ח"ו היא ברכה לבטלה, השיב לו הרבי ר' בונם "זהו הצורך שלך, שתהיה מקבל באהבה הנהגות השי"ת עמך".

(הרה"ק רבי פנחס מנחם מפילץ זי"ע 'שפתי צדיק' פרשת מקץ)

✧

יסוד גדול בענין התפילה אמר הרה"ק רבי שמחה בונם מפרשיסחא זי"ע, שירגיל את עצמו תמיד להתפלל ולבקש ממנו יתברך על כל דבר קטן כגדול, ואל יחשוב שלתפילות אלו צריך התבודדות בטלית ותפילין, רק בכל מקום שעומד אפילו בשוק ירים עיניו כלפי מעלה וישעבד את לבו אל ה' ויבקש ממנו שימלא את מבוקשו, ובודאי ימלא משאלתו כי הוא שומע תפילת כל פה עמו ישראל ברחמים. ואם אתה עושה כן אשריך וטוב לך, אשריך בעולם הזה שלא יחסר לו מזונו לעולם כי הקב"ה בודאי יקבל תפילתו, וטוב לך לעולם הבא שהרי זוכה להיות דבוק בהקב"ה בכל עת ובכל שעה (מובא בספר 'בית יעקב' להגה"ח רבי יעקב אהרן אב"ד אלכסנדר זצ"ל, פרשת ויצא שהאריך בזה, וע"ע בירושלמי תענית פ"ג ה"ו).

(מפי ספרים וסופרים)

בעת ששהה פעם הרה"ק רבי שמחה בונם מפרשיסחא זי"ע למשך תקופה בגרמניה (דייטשלאנד) יחד עם בנו הרה"ק רבי אברהם משה זי"ע, היה הרבי ר' בונם עורך את שלחנו הטהור בכל שב"ק ואומר דברי תורה, ומידי שבת בשבתו היו באים חבורת 'דייטשינ' אנשי המקום ל'טיש' וצחקו מדבריו הקדושים והטהורים.

דבר זה חרה מאד לבנו הרה"ק רבי אברהם משה עד שאמר לאביו הקדוש "למה לך לומר תורה לפני אפיקורסים כאלו, הרי אתה רואה שהם מתלוצצים מכל דבר שבקדושה, אם כן הלא טוב יותר יהיה אם תכלא דבריך ותתאפק מלהגיד תורה", הסכים עמו אביו ובזאת ביקש ממנו "בני, הלא יודע אתה שבזמן שמגיעה אלי ההתעוררות וההתלהבות לומר תורה איני יכול לשלוט בעצמי, ולא אוכל לשמור את פי מלומר תורה, על כן אבקשך שבשבת הבאה בעת שתראה שאני עומד לומר תורה לפניך, תדחוק רגלך ברגלי מתחת לשלחן כדי שלא אגיד תורה".

ויהי בשבת קודש כאשר הבחין הרה"ק רבי אברהם משה כי אביו הקדוש עומד לפתוח פיו לומר 'תורה', טפח הבן ברגלי אביו למען יכלא דבריו, אך אז פתח הרבי ר' בונם את פיו הקדוש ואמר "אלה ה'דייטשינ' אין עליהם שם 'אפיקורסים', הגם שהם אנשים רעים

ואולי אפילו רשעים, אבל למדריגת 'אפיקורסים' עדיין לא הגיעו, כי אילו יבוא עליהם יסורים יצעקו מיד "שמע ישראל", ואין צריך לומר שאם יהיו בסכנה גדולה בודאי שיצעקו בכל כוחם אל השי"ת שיצילם מצרותיהם,

מאידך פרעה הרשע הוא היה האפיקורס האמיתי וכפר בעיקר, שהקב"ה הלכה אותו בעשר מכות קשות ומשונות, ואעפ"כ צעק (שמות ה, ב) "מי ה' אשר אשמע בקולו", איש רשע כזה נקרא 'אפיקורס', אבל ה'דייטשין' הללו יהודים עלובים הם, אבל לא אפיקורסים, ולכן אפשר לומר לפנייהם דברי תורה...". נמצאנו למדין, שיהודי בכל מצב שיהיה מתעורר אל ה' כאשר הוא במצב של דוחק וצר, ואז הוא שופך את צקונו לחשו לפני בורא כל עולמים ומתחנן לפניו שיושיעו, ובאותה שעה בודאי הוא מתפלל בדעת שלימה ובכוונה רצויה.

(מפי ספרים וסופרים)

ידוע הסיפור מרבי אייזיק רבי יעקל'ס מקראקא, שפעם חלם שמתחת הגשר בעיר פלזניט נטמן מטמון ואוצר גדול, בבוקר נסע לאותו מקום והתחיל לחפור כדי למצוא את האוצר, פגש בו שוטר אחד ושאלו לפשר מעשיו, בשמוע את תשובתו מילא פיו שחוק על שמשגיח בחלומות, והוסיף "גם אני חלמתי שבביתו של אייזיק היהודי מקראקא נמצא אוצר מתחת הכיריים שלו, וכי תעלה על דעתי לנסוע ולחפור בביתו כדי למצוא האוצר...". שמע רבי אייזיק והבין שהשוטר חלם שבביתו נמצא אוצר גדול, מיד חזר לעירו וסתר מקום תנורו ואכן מצא שם אוצר גדול, ונתעשר עושר רב, ואף בנה בקראקא בית כנסת וקראו על שמו, ועדיין הוא עומד עד היום הזה. הרה"ק רבי שמחה בונם מפרשיסחא זי"ע אמר שסיפור זה בא ללמדנו לקח מוסר שכל אחד יש לו אוצר בביתו, ולפעמים צריך לנסוע אל הצדיק כדי שהוא יגלה להאדם את האוצרות הגנוזין והמונחים אצלו.

(מפי ספרים וסופרים)

איתא מהרה"ק רבי שמחה בונם מפרשיסחא זי"ע ב'קול שמחה', טעם שהדגיש הכתוב יציאת משה מעם פרעה, כי הקב"ה רצה שהעולם יתנהג על פי הצדיקים עד שכך יהיה הטבע, ולכך יכל משה להסיר הצפרדעים אפילו מעם פרעה. והוסיף תלמידו הרה"ק בעל ה'חידושי הרי"ם' מגור זי"ע, כי השי"ת מסר לצדיק מפתחות שיוכל לבטל גזירות מכלל ישראל, שכן אם מפרעה הרשע יכל מרע"ה להסיר המכות עאכ"כ שבכח הצדיק לבטל ולהסיר המכה מעל יהודי כשר.

כתב בספר 'פאר יחזקאל' להגה"צ רבי צבי יחזקאל אבדק"ק פלונסק זצ"ל הי"ד (בהפטרה לפרשת תרומה), דמייתי מעשה שהיה שהרה"ק רבי שמחה בונם מפרשיסחא זי"ע צוה פעם אחת בפר' וירא לתלמידיו לשכור לו עגלה שנחוץ לו לנסוע לווארשא, ובבואו העיירה צוה פתאום לבעל העגלה לעמוד אצל בית מרזח אחד, ונכנסו כולם ושתו שם יי"ש, עודם יושבים שם והנה קלט אונם איך ששני יהודים משוחחים יחד, ובתוך דבריהם שאל אחד מהם את חבירו אם כבר למד פרשת השבוע, והשיבו הן, אמר לו השני גם אני למדתי, והיה קשה לי מאמר הכתוב (בראשית כא, כז) "ויכרתו שניהם ברית", איך כרת אברהם אבינו ע"ה ברית עם עכו"ם, השיב לו עמיתו בעור שאלה, דלכאורה מדוע לא היה די לו לומר "ויכרתו ברית" ותיבת 'שניהם' נראה כמיותר,

ובזאת סיים ואמר לו שאפשר ליישב שתי הקושיות בחדא מחתא, דאף שכרת אברהם ברית עם אבימלך עכ"ז לא התאחד עמו אברהם אבינו, ולכן עדיין היו "שניהם" ולא אחדות, כשמוע הרבי ר' בונם את דבריהם יצא מבית מרזח ונסע חזרה לעירו, ואמר שלא היה צריך לנסוע רק לשמוע דברי צדיקים נסתרים האלה.

(מפי ספרים וסופרים)

וכפי שמסופר, שפעם בא בחור שהתלבש בבגדי עכו"ם לפני הרה"ק רבי שמחה בונם מפרשיסחא זי"ע, נתן לו הרבי ר' בונם שלום והחזיר לו שלום, ואמר לו 'בני, תדע ששינוי המלבושים ממה שלבשו אבותינו מדור דור הוא דבר חמור מאד, שעל ידי כך יוכל האדם לצאת לתרבות רעה ח"ו".

וכן כתיב (במדבר כא, א"ב) כאשר באו עמלק להילחם בישראל, 'וישמע הכנעני מלך ערד וגו', אם נתן נתן את העם הזה בידי וגו' ופירש רש"י יושב הנגב - זה עמלק, שנאמר (במדבר יג, כט) 'עמלק יושב בארץ הנגב', ושינה את לשונו לדבר בלשון כנען, כדי שיהיו ישראל מתפללים להקב"ה לתת כנענים בידם והם אינם כנענים, ראו ישראל לבושיהם כלבוש עמלקים ולשונם כלשון כנען, אמרו נתפלל סתם שנאמר 'אם נתן נתן את העם הזה בידי', וקשה למה באמת לא שינו גם את מלבושיהם כדי להטעות את ישראל שיתפללו לנצח את הכנעני כאשר הם באמת עמלקים, וממילא לא יועילו תפילתם [ובפשטות י"ל שלא היה להם מלבושי כנעני], אך הן הן הדברים, שעיקר טומאתם היה במלבושיהם, ולכן לא יכלו בשום אופן לפשוט אותם, משום שהיו

משוקעים מאד בטומאתם, ומכאן אנו רואים שעיקר היצר הרע וסט"א מתגבר בטומאת הבגדים [ויש עוד ניסחא אחרת, שאמר הרבי ר' בונם, שאם היו מחליפים בגדיהם היו נהפכים לגמרי לכנענים, כי המלבוש שולט על האדם, ואז אם היו מתפללים על הכנענים היו נענים, ומש"ה התחכמו שלא לשנות לבושם],

ולכך צריך כל אחד ואחד, לשמור את עצמו שלא לשנות את מלבושו ממנהגי היהודים, שתלוי בהם כל הקדושה, והמשנה ידו על התחתונה".

(מפי ספרים וסופרים)

הרה"ק רבי שמחה בונם מפרשיסחא זי"ע אמר, שעצה יעוצה היא לכל איש ישראל הרוצה להתדבק בהשי"ת, שירגיל עצמו לשאת תפילה להשי"ת על כל דבר שחסר לו ואפילו הקטן ביותר, ולא יעשה שום פעולה מבלי לבקש קודם מהשי"ת שיעמוד לימינו לעוזרו ולתומכו, ואל יחשוב אדם שצריך בשביל תפילה כזו טלית ותפילין או לכה"פ התבודדות, כי גם בעסקו במשא ומתן יכול הוא לפנות לרבש"ע במלים פשוטות ולשטוח את מבוקשו, וירויח מזה שני דברים, חדא שימלא ה' משאלות לבו כי הוא שומע תפילת כל פה, ועוד שיהיה דבוק תמיד בקונו.

(מפי ספרים וסופרים)

פירש הרה"ק רבי שמחה בונם מפרשיסחא זי"ע נוסח התפילה (ברכת ישתבח) "הבוחר בשירי זמרה", שהשי"ת בוחר במה שנשאר אחרי הזמרה, היינו בשיריים שנשארים בלב, ואין ביכולת האדם להוציאם בפיו, כי כשנשאר דבר מה שאי אפשר להוציא מפיו מכח אל הפועל זה הוא סימן לדבר שבקדושה, ולכן צריך האדם להרגיש בעצמו אחרי שגמר להתפלל שאף אם אמר לפניו שירות ותשבחות מ"מ עדיין לא התחיל להללו ולשבחו באמת, ובזה רוצה השי"ת טפי מהזמרה שאמר לפניו (מובא ב'שפת אמת' סוכות שנת תרל"ד שכן הגיד זקינו הרה"ק בעל ה'חידושי הרי"ם' זי"ע משמו של הרבי ר' בונם זי"ע).

(מפי ספרים וסופרים)

הרה"ק רבי שמחה בונם מפרשיסחא זי"ע לא היה ניגש לשמש כשליח ציבור בימים נוראים, פעם התבטא ואמר כענין הנזכר "אני הנני משמש כשליח ציבור, ואילו העומד לפני התיבה הוא מסיים את המילים בקול..." היינו שע"י כוונות הצדיק מצטרף מעשה היהודי הפשוט ומעלם במרום לרצון, ואף שבפועל אינו יורד לפני התיבה אך עבודת הש"ץ נעשית על ידי הצדיק, והעומד לפני התיבה אינו אלא מסיים את

קטעי התפילה בקול רם כדי שידעו הציבור היכן אוחזים ויתפללו כולם בצוותא.

ובזה מובן מה שמובא ב'רמתיים צופים' (על תנא דבי אליהו פרק לא אות צה), שפעם אחת היה אחד מתפלל לפני התיבה ביום הכיפורים והיה בוכה הרבה מאד, ומתוך כך לא היה יכול להביט בתוך המחזור, ולכן טעה הרבה במבטא שפתיו, ואמר לו הרבי ר' בונם זי"ע שעדיף לו שלא יבכה ואז יוכל להביט במחזור ולומר התיבות כראוי. והיינו כי בלאו הכי נחשב הצדיק לשליח ציבור, והוא עבודתו נאמנה שיעלו התפילות לרחמים ולרצון לפני אדון הכל, ומשום הכי אין הש"ץ צריך להתאמץ כ"כ בבכיות אם זה גורם לו לטעות בתיבות התפלה.

(מפי ספרים וסופרים)

וכמעשה שהיה (הובא ב'חשבה לטובה') אצל הרה"ק רבי שמחה בונם מפרשיסחא זי"ע, שאחד נכנס אצלו והתאונן על שקראו לו לעלות לתורה בקריאת התוכחה, ולא היה לו ברירה אלא לעלות ולברך [כי אסור לסרב מפני כבוד התורה], והשיב לו הרבי ר' בונם "גם אני עברתי על פרשה זו, ואדרבה היה לי קורת רוח מרובה שבכל התוכחה נזכר הרבה תיבת 'לי', כגון (פסוק יח) "ואם עד אלה לא תשמעו לי" ועוד, שהקב"ה אומר לישראל שאנו שייכים לו יתב"ש..."

(מפי ספרים וסופרים)

מסופר על הרה"ק רבי שמחה בונם מפרשיסחא זי"ע שבצעירותו היה רוקח בעיר דאנציג, והיו התושבים דשם שומרי תורה ומצוות אולם, שונים ורחוקים מדרך החסידות, והיו נטפלים אליו בויכוחים וטענות על נסיעותיו לרבותיו שבלובלין ובפרשיסחא, מדוע הוא נוסע אליהם וכי חסרים ספרי מוסר והדרכה בעירם, והוא היה משיב להם, שראיית יהודי עובד ה' אמיתי שהוא נאמן לה' ולתורתו באופן חי, הרי זה נעלה בהרבה מלימוד בספרים כי זהו "ספר מוסר חי" לראות כיצד מתנהג הצדיק ע"פ הכתוב בספרי המוסר. פעם באו אליו בליצנות ואמרו לו, כי ביום פלוני ישחקו נערים בבית התיאטרות והצגה שכזו אין להפסיד, השיב להם כאיוולתם: כבר ראיתי ציורים של המשחקים ודי לי בזה, אמרו לו: אינה דומה ראייה מוחשית וחייה לראיית תמונות, נענה אליהם ואמר "הוא הדבר אשר דברתי אליכם, כי אינה דומה ראיית יהודי ירא ושלם באופן מוחשי לראייה בספרי מוסר כיצד עליו להיראות..."

והנה יש מן הענין ללמד איך צריך להגות בספר מוסר, כי גם זה אינו דבר של מה בכך, פוק חזי ברשימות

הגה"צ רבי שמואל שינאווער זצ"ל ב'רמתיים צופים' (בסוף הספר תנדבא"ר אות פז), מה שסיפר הרה"ק רבי שמחה בונם מפרשיסחא זי"ע לתלמידיו.

פעם אחת נסע אל רבו 'היהודי הקדוש' מפרשיסחא זי"ע והבחין בו רבו שפניו אינם כתמול שלשום, וע"כ פנה אליו בשאלה "למה נפלו פניך והנך נראה כחולה", השיב לו התלמיד שאחד ביישו למאד עד שנגע אל לבו ונפשו ואינו יכול לירגע מזה. תמה 'היהודי הקדוש' ושאלו מי הוא זה אשר מלאו לבו לעשות כן, אך הר"ר בונם לא רצה לגלות, הפציר בו הרבי מאד כי ברצונו להעניש את המבייש, וביקש ממנו שלכל הפחות יגלה לו מה השיב לאיש הזה אחר הביוש, לזאת נאות הרבי ר' בונם לענות ואמר שאחר הביוש נשק אותו בפיו, או אז הוסיף 'היהודי הקדוש' להפליא מאד את מעשיו עד שגזר עליו שיגיד לו את כל פרטי הענין.

השיב הרבי ר' בונם, דהנה איתא בירושלמי (שקלים פ"א ה"ב) שבעת שהאדם לומד תורה צריך שיהא בעל השמועה עומד כנגדו, ולכן כשהביט בספר 'שבט מוסר' התבייש עד למאד, כי ראה שמעולם לא התחיל לעבוד את הבורא ב"ה, ואין לו שום יראה ובושה, ולא שום מעלה המחויבת לאיש היהודי בני אברהם יצחק ויעקב, "וראיתי בעצמי שאמת הדברים ונפל עלי בושה גדולה עד שכמעט יצא נפשי, ואחר כך נטלתי הספר ונשקתי אותו בכל לבי והנחתי אותו בארגז בתוך שאר הספרים", ויהי כשמוע 'היהודי' הק' את דברי תלמידו שמח שמחה גדולה על חכמתו.

ומסיים ב'רמתיים צופים': והנה ידוע שלא דיבר רבינו שום דבר ריק חס ושלום, ומעולם לא יצא מפיו הקדוש דיבור בטל חס ושלום, ומעיד אני שלא צחק מעולם אפילו בעת שסיפר לפנינו מעשה הראוי לצחוק והוא לא צחק, ולמה סיפר לנו זה, בודאי ללמד אותנו האין ללמוד ולהביט בספרי מוסר ואפילו בספרים הפשוטים בעיני העולם הם גדולים מאוד ועושים טובה גדולה למביטים בהם, אך צריך שיכניס הדברים הללו בלבו תוך תוכו עד שיתראה על פניו הבושה עד דאזיל סומקא ואתי חיורא, ועל זה אמרו (ברכות יב): "כל העובר עבירה ומתבייש בה מוחלין לו" ומכ"ש הצדיקים אשר מדקדקים על עצמם כחוט השערה (ועיי' עוד מה שצריך האדם ללמוד מעובדא זו).

(מפי ספרים וסופרים)

העולם טועים וחושבים שתפלה אינה אלא בבית המדרש כשהאדם עטור בטלית ותפילין והתבודד לפניה זמן מה, ורק כך ראוי להתפלל, אך האמת מובא בספר 'בית יעקב' להגה"ח רבי יעקב אהרן אב"ד

אלכסנדר זצ"ל (פרשת ויצא) בשם הרה"ק רבי שמחה בונם מפרשיסחא זי"ע, שאמר עצה לכל בר ישראל שיהיה דבוק בהקב"ה תמיד וכמו"כ לא יחסר לו מאומה מענינים גשמיים, והוא על ידי שירגיל עצמו תמיד להתפלל ולבקש ממנו יתברך על כל דבר קטן כגדול, ואל יחשוב שלתפילות אלו צריך התבודדות בטלית ותפילין, רק בכל מקום שעומד אפילו בשוק יגביה עיניו כלפי מעלה וישעבד את לבו אל ה' ויבקש ממנו שימלא את מבוקשו, ובודאי ימלא שאלתו כי הוא שומע תפילת כל פה עמו ישראל ברחמים. וכאשר יעשה כן לא יחסר לו מזונו לעולם כי הקב"ה ימלא משאלותיו, שהרי מתפלל לפניו וכמו"כ יהיה דבוק בהקב"ה תמיד (ועעו"ז מה שהאריך בזה).

(מפי ספרים וסופרים)

הרה"ק רבי שמחה בונם מפרשיסחא זי"ע ביקר פעם בעיירה אחת וביקש מאחד החסידים שיכין עבורו סעודה קטנה ואז יבוא ויסעד אצלו, (והיה זה כאשר חזר הרבי ר' בונם מדאנציג לביתו דרך העיר 'שעפס', שם התגורר בר אוריין וכן עלייה ושמנו רבי זלמן חסיד זצ"ל שהיה עני ואביון) השיב לו החסיד בצער שהוא עני ואביון ואין לו בביתו לחם לאכול לפי הטף ובודאי שאין לו להכין סעודה לרבי ומלוויו, וכמו"כ ביתו אינו מספיק מכובד לקבל בתוכו כאלו אורחים חשובים, הושיט לו כיס מלא מעות ואמר לו הרבי ר' בונם שלא ידאג על כך כי הוא יכין את כל הסעודה על חשבונו, ואמנם שלח את תלמידיו שמיד העמידו כל צרכי הסעודה בהרחבה יתירה כדי שתלון הברכה מן הסעודה בבית עוד ימים רבים. וכמו כן תיקנו את הבית כראוי, ואף הלבישו את האיש וב"ב במלבושים חדשים ונאים.

לאחר הסעודה כשפנה הר"ב לצאת, העניק למארחו סכום כסף גדול, תמה החסיד ושאל מדוע נותן לו הרבי עוד תוספת סכום זה, הלא כל צרכי הסעודה היו על חשבונו ועוד הוסיף לתקן ולשפץ את ביתו ומדוע ראוי הוא לשכר כלשהוא,

השיב לו הרבי ר' בונם תשובה רבת משמעות "בראשונה כשסיפרת לי על גודל העניות שבביתך נכמרו רחמי ומרוב כאבי על מחסורך ציוויתי לתלמידים להתקין ולמלא ביתך מכל טוב, אך לא היתה הנתונה ההיא לשם מצות צדקה שכן נצטוונו בתורה, אלא מחמת מדת הרחמנות שהיתה בי גרמה לי לתת לך כל צרכי סעודה והותר, רק עתה כשהעניות שוב אינה זועקת מביתך אזי הנני נותן לך סכום מעות לשם מצוות צדקה.

והוסיף הרה"ק מפרשיסחא זי"ע לבאר לפי זה הפסוק (דברים טו, י) "נתן נתן לו ולא ירע לבבך בתתך לו",

שבשעת הנתינה תתן לו כדי לקיים מצוה ולא משום שכואב לך לבכך מחמת מצבו הדחוק, כי נתינה זו אינה בתורת צדקה אלא מדת רחמנות היא, כי אם "פתוח תפתח את ידך" כדי לקיים מצות ה'.

(מובא ב'רמתיים צופים' על 'תנא דבי אליהו' סוף פרק כז אות עד)

בעת שהתחיל הרבי רבי בונם מפרשיסחא זצלה"ה לנהל עדת החסידים לא היה מקרב את החסידים הבאים אליו, וכמה פעמים ישבו אנשים חסידים כמה ימים אשר לא יכלו להיכנס אליו בקודש פנימה, ובפעם הראשונה שבא הרה"צ רבי מרדכי יוסף מטאמאשוב ואח"כ באיזביצה זצלה"ה, והיה שם איזה ימים ולא היה יכול להכנס פנימה לקבל שלום, והיה שם החסיד ובעל מדריגה רבי יצחק מלויביסש מתלמידי רבו היהודי הקדוש זי"ע, וסיפר הרה"צ רבי מרדכי יוסף זצ"ל את דאגותיו לאותו החסיד רבי יצחק, ויעץ לו החסיד רבי יצחק שילך על קבר היהודי הקדוש זי"ע, ולהתנצל לפניו על התרחקות הזה, שאינו יכול להכנס לקבל שלום, ומסר לו היחודים להמשיך הנר"נ להגוף שיוכל לפעול,

וכן עשה הרה"ק רבי מרדכי יוסף הנ"ל, ובאותו הלילה בא היהודי הקדוש זי"ע אל הרבי רבי בונם זצ"ל ואמר לו: וכי כך הנחתך למנהיג, שיהיה איש ישראל אצלך איזה ימים ולא יוכל להכנס, הזאת למדת ממני, והי בבוקר מיהר ושלח אחרי הרה"ק רבי מרדכי יוסף וקירבו מאד, ושאל אותו מי יעץ לך שתעשה כך, והגיד לו שהחסיד רבי יצחק יעץ לו כן, וחרה מאוד להרבי רבי בונם זצ"ל על אותו חסיד, אשר הטריח את רבו הקדוש היהודי זי"ע, ושלח אחריו, ובא החסיד רבי יצחק לפני רבו, ואז שאל לו הרבי רבי בונם האם רוצה לשתות יין שרף, והשיב הן, ונתן לו כוס יין שרף, ומאז נעשה שיכור גדול,

כן היה לו עונש זה זמן רב, וכאשר הבין החסיד כי רבו גרם לו שכרותו, נסע מהרבי רבי בונם להרה"ק הרבי רבי משהלי זי"ע לקאזניץ, וסיפר לו את כל המאורע לו, והוסיף באם שהרבי מקאזניץ יבטיח לו שיתרפא משכרותו הוא יהיה החסיד שלו בלב ונפש, והבטיח לו הרה"ק מקאזניץ שיתפלל בעדו ויחזור לבריאותו, וכך הוה שנתרפא משכרותו, והשיג בחזרה את המדריגות הקודמות בחסידות, ואחר שעבר וחלף זמן רב ישבו החסידים בקאזניץ וגם החסיד רבי יצחק הנ"ל ביניהם, ויספרו מעשיות מגדולת הצדיקים, והרבה גם הוא לספר בשבח רבו הקודם הרה"ק הרבי רבי בונם, וחרה זאת להחסידים, כי בקאזניץ היתה התנגדות גדולה על פרשיסחא, ואח"כ סיפרו החסידים את כל דברי החסיד

רבי יצחק הנ"ל, אשר הרבה להלל ולשבח רק את רבו הקודם, ואמר הרבי רבי משהלי זצ"ל אם כן אני מבטל כל התפילות אשר התפללתי עליו, וחזר החסיד לשכרותו, והיה שיכור כל ימיו עד פטירתו.

(קרני ראם)

וכן בדבריהם הקדושים לכד הם משפיעים כמ"ש שהרה"ק הרבי רבי בונם מפרשיסחא זצלה"ה סיפר בעת שהתחיל לנהל עדת ישורין, שפ"א נסע היהודי הקדוש להרבי מלובלין זצלה"ה ולקח עמו כל תלמידיו, וכשהיו סמוך לעיר לובלין אמר רבם היהודי הקדוש מי שיעשה לנו היום סעודה נעשה אותו ל"גוטען יוד", ואמר הרבי רבי בונם שכולם שמעו דבריו ולא הטו אוזנם, אבל הוא כשקבל שלום מהרבי תיכף הלך להאכסניה והכין סעודה גדולה, והלך להיהודי הקדוש ואמר לו: שהכין סעודה עבורו ועבור כל התלמידים, והלכו כולם להאכסניה ואכלו ושתו ונהנו מאד, ועברו שלשה שנים ולא שאל אותו מאומה מה שאמר לו שיעשו ל"גוטען יוד".

ופ"א בא היהודי לביהמ"ד ואמר לו בונם הנני רוצה ליסע לקאזניץ להמגיד אודות דבר נחוץ והנני רוצה שתיסע עמי, והשיב לו שמוכן לנסוע, ונסעו יחד, וסמוך לעיר קאזניץ הזכרתי אותו שהבטיח לו לעשות אותו ל"גוטען יוד", ולא השיב לי מאומה, וכשבאו לבית המגיד שמח המגיד עמו ואמר לו חידוש שחידש המגיד, והוא העמיד א"ע אחורי כסא המגיד, וכאשר שמע היהודי הקדוש החידוש מהמגיד סתר אותו תיכף, הביט הרבי רבי בונם בפניו של היהודי הקדוש, וראה שהוא בסכנת נפשו, כי המגיד בנה עולמות בחידושו והוא סתר אותו, ורמז לו הרבי רבי בונם שיעמיד את החידוש בחזרה, ותיכף מצא היהודי הקדוש שיטת המרדכי והעמיד בחזרה את החידוש, ונח דעתיה דהמגיד,

ואח"ז סיפרו שניהם איזה שעות והוא לא הבין דבר אחד, ועמד בשפלות גדולה ואמר רבש"ע כאן יושבים שני צדיקים ומדברים ביניהם כזה איזה שעות ואינני מבין אפילו דבר אחד,

ומיד אמר היהודי הקדוש להמגיד אתם רואים האברך העומד אחורי הכסא שלכם הוא תלמידי, והחזיר המגיד את פניו אלי ואמר לי "יונגרמן האסט עפיס פארשטנין וואס אינז האבען גירעט" אברך אם הבנת מה שאנחנו היה מדברים,

וסיים הרבי רבי בונם שמיד באותו רגע הבין כל מה שדיברו ביניהם, ומאז נעשה ל"גוטער יוד", הרי

שבדבריהם הקדושים היו משפיעים קדושה והבנה וטהרה.

דרכו של רבינו הרה"ק רבי צדוק הכהן מלובלין זי"ע, לשוח לפעמים עם אנשיו ומקורביו אודות רבותיו וסיפורים שקיבל מהם. והא בזה אחד הסיפורים שסיפר, הקשור לתקופותינו. סיפור זה סיפר רבינו אחרי סעודת פורים, עת פרש לחדרו כולו התלהבות ושמחה: פעם לווייתי את מורי הקדוש האדמו"ר מאיזביצא בדרכו.

[זמן מה צעד בשתיקה ולפתע פתח ואמר: "הייתי פעם בפשיסחה, בחדרו של הרבי ר' בונם עת ניגש להבדלה של מוצאי שבת. קם, אחז את הכוס בידו, פתח ואמר: "מביט אני לעברן של הדורות אשר יבואו קודם ביאת המשיח, עת יתרגלו יהודים למותרות ולהוצאות גדולות ושוב לא תספיק להם הפרנסה הרגילה ויאלצו לחפש פרנסות צדדיות, ירוצו יום ולילה אחרי טרף להחיות נפשם, ישקיעו כל חייהם בים של עמל ויגע - סומרות שערות ראשי וצפרני דוקרות את בשר ידי עת אני מתאר לעצמי לאן יגיעו אז היהודים"

והמשיך האדמו"ר רבי מרדכי יוסף ואמר: "ימים קשים יבואו, חסידים לא יצליחו לפרנס את נשמתם בחסידות בלבד, ויאלצו להוסיף סממנים וסגולות, בחסד ולא בזכות יתקיימו יהודים, יתקיימו חסידים, חסידים מהקב"ה ומאוצר החסד שלו. אלה שיצפו לחסדי אדם, לרחמי אנוש, יאבדו שתי עולמות גם יחד. אלה שיתאזרו באמונה יזכו לגאולה, ככתוב: ובני ישראל יוצאים ביד רמה".

כאן הפסיק האדמו"ר רבי צדיק הכהן את הסיפור ונכנס לחדרו. (הכהן)

הגיד כ"ק הרבי ר"ב זצללה"ה מפרשיסחא שהכל נפגם בחורבן הבית חוץ מן התורה, וזהו תורת ה' תמימה שהיא לעולם תמימה בלי פגם.

(שם משמואל סוכטשוב)

פעם שמעתי שהרבי ר' בונם ז"ל אמר דאם היה רוצה להעתיר שיתרפאו עיניו הי' רואה.

(שפתי צדיק - פילץ)

אומרים בשם הרבי ר' בונם ז"ל כי אם היה להגנב אמונה היו מביאים הגניבה לתוך ביתו, אלא שהוא הקדים לעשות בדרך איסור.

(אמרי אמת, גור)

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל